

UPUTSTVO ZA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI
(UPUTSTVO br. 1/94)

(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 30. JANUARA 1995.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 25. JUNA 1996.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 1. AUGUSTA 1997.)
(REVIDIRANO 17. NOVEMBRA 1997.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 10. JULA 1998.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 19. JULA 1999.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 15. DECEMBRA 2000.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 12. JULA 2002.)

(IT/73/REV. 9)

I - PREAMBULA

Sekretar Međunarodnog suda,

Uzevši u obzir Statut Međunarodnog suda koji je Savjet bezbjednosti usvojio rezolucijom 827 (1993) od 25. maja 1993., s naknadnim izmjenama i dopunama, a posebno članove 18 i 21 Statuta;

Uzevši u obzir Pravilnik o postupku i dokazima koji je Međunarodni sud usvojio 11. februara 1994., s naknadnim izmjenama i dopunama, a posebno pravila 42, 45 i 55 Pravilnika;

Uzevši u obzir sporazum o sjedištu Međunarodnog suda koji su sklopile Ujedinjene nacije i Kraljevina Nizozemska kao zemlja domaćin, potpisan 29. jula 1994. u New Yorku, a posebno članove XIX i XX tog sporazuma;

Uzevši u obzir Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti koje je Međunarodni sud usvojio 28. jula 1994., s naknadnim izmjenama i dopunama, uključujući i posljednje izmjene i dopune od 15. decembra 2000.;

**IZDAJE 9. REVIZIJU UPUTSTVA ZA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ
DUŽNOSTI, KAKO SLIJEDI:**

II - OPŠTE ODREDBE

**Član 1
Stupanje na snagu**

Ovo Uputstvo propisuje uslove i način dodjele branioca po službenoj dužnosti, a stupa na snagu prvog dana mjeseca augusta hiljadu devetsto devedeset i četvrte godine (1. augusta 1994.).

Član 2 Definicije

Izrazi koji se javljaju u ovom Uputstvu imaju sljedeća značenja:

- Optuženi:** osoba protiv koje je jedna ili više tačaka u optužnici potvrđena u skladu s pravilom 47 Pravilnika o postupku i dokazima;
- Profesionalni kodeks:** Profesionalni kodeks branilaca koji postupaju pred Međunarodnim sudom što ga je 12. juna 1997. objavio sekretar Suda, s najnovijim izmjenama i dopunama;
- Branilac:** osoba kvalifikovana da bude dodijeljena kao branilac u skladu s pravilima 44, 45 i 45 *bis* Pravilnika;
- Uputstvo:** Uputstvo br. 1/94 za dodjelu branioca po službenoj dužnosti s najnovijim izmjenama i dopunama;
- Predsjednik:** predsjednik Međunarodnog suda;
- Tužilac:** tužilac naimenovan u skladu sa članom 16 Statuta;
- Sekretar:** sekretar Međunarodnog suda;
- Pravilnik:** Pravilnik o postupku i dokazima što ga je Međunarodni sud usvojio 11. februara 1994., s naknadnim izmjenama i dopunama;
- Faza postupka:** svaka od Pravilnikom propisanih faza postupka u kojoj se može naći osumnjičeni odnosno optuženi (istraga, podizanje optužnice, postupak pred pretresnim vijećem, žalbeni postupak, postupak preispitivanja);
- Statut:** Statut Međunarodnog suda što ga je usvojio Savjet bezbjednosti rezolucijom 827 (1993) od 25. maja 1993., s naknadnim izmjenama i dopunama;
- Osumnjičeni:** osoba o kojoj tužilac posjeduje pouzdane informacije koje ukazuju na to da je dotična osoba možda počinila krivično djelo u nadležnosti

Međunarodnog suda;

Međunarodni sud: Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine.

U ovom Uputstvu muški rod obuhvata i ženski, a jednina množinu, i obrnuto. Svaki put kada se u ovom Uputstvu spomenu osumnjičeni ili optuženi, ovi se izrazi odnose na sve osobe koje su pritvorene po ovlaštenjima Međunarodnog suda.

Član 3 Mjerodavni tekstovi

Verzije ovog Uputstva na engleskom i francuskom jeziku jednako su mjerodavne. U slučaju nesklada između ovih dviju verzija, mjerodavnom će se smatrati ona koja je više saglasna sa duhom Statuta, Pravilnika i Uputstva.

Član 4 Izmjene i dopune Uputstva

- A. A. Prijedloge za izmjene i dopune Uputstva može dati sudija, sekretar Suda ili Savjetodavno tijelo. Izmjene i dopune objavljuje sekretar Suda u skladu s pravilom 45 Pravilnika.
- B. B. Bez štete po prava optuženih u predmetima koji se vode pred Sudom, izmjene i dopune Uputstva stupaju na snagu sedam dana od dana objavljivanja zvaničnog dokumenta Međunarodnog suda u kojem su sadržane te izmjene i dopune.

III - PRAVO NA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Poglavlje 1 : Osnovna načela

Član 5 Pravo na branioca

Bez štete po pravo optuženog da se sam brani:

- i. i. osumnjičeni kojeg tužilac namjerava ispitivati u sklopu istražnog postupka;
- ii. ii. optuženi kojem je lično uručena optužnica; i
- iii. iii. svaka osoba pritvorena po ovlaštenju Međunarodnog suda, uključujući i osobe pritvorene u skladu sa pravilom 90*bis*;

imaju pravo na pomoć branioca.

Član 6

Pravo na dodjelu branioca po službenoj dužnosti

- A. A. Osumnjičeni i optuženi koji nemaju sredstava da sami plate naknadu braniocu imaju pravo da im se dodijeli branilac po službenoj dužnosti kojeg plaća Međunarodni sud.
- B. B. Smatra se da osumnjičeni odnosno optuženi nema sredstava da plati naknadu braniocu ukoliko ne posjeduje dovoljno sredstava da plati naknadu braniocu po tarifama koje su propisane ovim Uputstvom. U svrhu odjeljka III ovog Uputstva, naknada braniocu uključuje i plaćanje troškova branioca.
- C. C. Osumnjičenima i optuženima koji posjeduju sredstva da plate dio naknade braniocu Međunarodni sud će platiti onaj dio naknade koji oni nisu u stanju da plate.

Poglavlje 2 : Postupak za dodjelu branioca po službenoj dužnosti

Član 7

Zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti

- A. A. Osim u slučajevima kada se primjenjuju odredbe člana 17, osumnjičeni odnosno optuženi koji želi da mu se dodijeli branilac po službenoj dužnosti podnosi zahtjev sekretaru Međunarodnog suda na obrascu koji je sačinio Sekretarijat Suda. Zahtjev podnosi ili upućuje Sekretarijatu sam osumnjičeni odnosno optuženi, ili osoba koju je ovlastio da to učini u njegovo ime.
- B. B. U svrhu člana 8, osumnjičeni odnosno optuženi koji podnosi zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti mora dati izjavu o svom imovnom stanju na obrascu koji je sačinio Sekretarijat Suda.
- C. C. U svrhu poštovanja odredbi člana 8, osumnjičeni odnosno optuženi mora ažurirati svoju izjavu o imovnom stanju svaki put kada dođe do promjene koja je relevantna za njegovu izjavu o imovnom stanju.

Član 8

Utvrđivanje imovnog stanja osumnjičenih i optuženih

- A. A. Osumnjičeni odnosno optuženi koji podnosi zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti mora predložiti dokaze da nije u mogućnosti da plaća branioca.
- B. B. U svrhu utvrđivanja da li je osumnjičeni odnosno optuženi u nemogućnosti da plaća branioca, uzimaju se u obzir sva sredstva koja on direktno ili indirektno uživa ili slobodno njima raspolaže, uključujući, između ostalog, direktne prihode, bankovne račune, nepokretnu i pokretnu imovinu, penziju, dionice, obveznice i ostalu imovinu koju ima, pri čemu se ne uzimaju u obzir porodični doplatci ni socijalne naknade na koje eventualno ima pravo. U procjeni tih sredstava također treba uzeti u obzir sredstva bračnog druga osumnjičenog odnosno optuženog, kao i sredstva osoba s kojima živi u zajedničkom kućanstvu.

- C. C. U obzir se može uzeti i standard koji osumnjičeni odnosno optuženi po svemu sudeći uživa, kao i to uživa li pokretnu ili nepokretnu imovinu, odnosno donosi li mu ona prihode.

Član 9 **Ovjera izjave o imovnom stanju**

Ako je ikako moguće, izjava mora biti ovjerena od strane nadležnog organa, bilo u mjestu u kojem osumnjičeni odnosno optuženi stanuje ili u kojem se zatekao, bilo u nekom drugom mjestu koje se u datim okolnostima smatra primjerenim, o čemu odlučuje sekretar Suda.

Član 10 **Informacije**

- A. A. U svrhu utvrđivanja toga da li osumnjičeni odnosno optuženi ispunjava potrebne uslove za dodjelu branioca po službenoj dužnosti, sekretar može ispitati njegovo imovno stanje, zatražiti prikupljanje informacija, saslušati osumnjičenog ili optuženog, razmotriti bilo koju izjavu ili zatražiti predocjenje dokumenata kojima bi se mogla provjeriti osnovanost zahtjeva.
- B. B. U primjeni ovih odredbi, pa čak i nakon što je dodijeljen branilac po službenoj dužnosti, sekretar ima ovlaštenje da u bilo kojem trenutku zatraži sve relevantne informacije od svake osobe za koju se čini da može pružiti relevantne informacije.

Poglavlje 3 : Odluka sekretara

Član 11 **Odluka sekretara**

- A. A. Nakon razmatranja izjave o imovnom stanju utvrđene članom 7 (B) i (C) i relevantnih informacija dobivenih u skladu sa članom 10, sekretar će utvrditi u kojoj mjeri osumnjičenom odnosno optuženom nedostaju sredstva za plaćanje branioca, te će, navodeći razloge za svoju odluku, odlučiti sljedeće:
- i. i. da dodijeli branioca po službenoj dužnosti, u koju svrhu će odabrati jedno ime sa popisa sastavljenog u skladu sa pravilom 45 (B) Pravilnika i članom 14, čime se ne umanjuje učinak člana 18; ili
 - ii. ii. da osumnjičeni odnosno optuženi posjeduje sredstva za plaćanje dijela naknade braniocu, u kojem slučaju će u odluci naznačiti koje troškove će snositi Međunarodni sud, čime se ne umanjuje učinak člana 18; ili
 - iii. iii. da ne odobri zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti.
- B. B. Kako pravo na branioca ne bi bilo povrijeđeno za vrijeme dok sekretar razmatra izjavu o imovnom stanju utvrđenu članom 7 (B) i (C) i informacije prikupljene u skladu sa članom 10, sekretar može osumnjičenom odnosno optuženom privremeno dodijeliti branioca po službenoj dužnosti za razdoblje od najviše 120 dana.
- C. C. Ako osumnjičeni odnosno optuženi

- i. i. zatraži dodjelu branioca po službenoj dužnosti, ali ne ispuni gorenavedene uslove u razumnom vremenskom roku, ili
- ii. ii. ne ishodi ili uopšte ne zatraži dodjelu branioca po službenoj dužnosti, ili
- iii. iii. ne dostavi pismenu izjavu o namjeri da se sam brani,

sekretar Suda mu u interesu pravde ipak može dodijeliti branioca po službenoj dužnosti sa popisa, u skladu sa pravilom 45 (B) Pravilnika, čime se ne umanjuje učinak člana 18.

Član 12

Obavijest o odluci sekretara

Sekretar će o svojoj odluci obavijestiti osumnjičenog odnosno optuženog, kao i imenovanog branioca, te njegovo strukovno ili nadležno tijelo.

Poglavlje 4 : Pravni lijek

Član 13

Pravni lijek protiv odluke sekretara

- A. A. Osumnjičeni kojem je odbijen zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti može u roku od 15 dana od primitka obavijesti o tome zatražiti da predsjednik suda preispita odluku sekretara. Predsjednik može potvrditi odluku sekretara ili pak odlučiti da treba dodijeliti branioca po službenoj dužnosti.
- B. B. Optuženi kojem je odbijen zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti može u roku od dvije sedmice od primitka obavijesti o tome podneskom zatražiti od vijeća pred kojim treba da se pojavi da odmah preispita odluku sekretara. Vijeće može
 - i. i. potvrditi odluku sekretara, ili
 - ii. ii. donijeti odluku da osumnjičeni odnosno optuženi posjeduje sredstva za plaćanje jednog dijela naknade braniocu, u kojem slučaju će se predmet uputiti sekretaru Suda koji donosi odluku o tome koji dio troškova će snositi Međunarodni sud; ili
 - iii. iii. odlučiti da optuženom treba dodijeliti branioca po službenoj dužnosti.

IV - USLOVI ZA IMENOVANJE BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Član 14

Kvalifikacije i status branioca

- A. A. Braniocem po službenoj dužnosti može biti imenovana bilo koja osoba za koju se sekretar uvjeri da je uvrštena u popis branilaca predviđen pravilom 45(B) Pravilnika. Osoba ispunjava uslove za uvrštenje na taj popis ako:
 - i. i. ima dozvolu za advokatsku praksu u nekoj državi ili je univerzitetski profesor prava;
 - ii. ii. nije bila proglašena krivom ni u jednom relevantnom disciplinskom postupku koji se vodio protiv nje u mjestu gdje ima dozvolu za advokatsku praksu ili gdje je univerzitetski profesor,

- odnosno ako nije bila proglašena krivom u nekom relevantnom krivičnom postupku koji se vodio protiv nje;
- iii. iii. govori jedan od dva zvanična jezika Međunarodnog suda, osim ako u interesu pravde taj uslov nije neophodan;
 - iv. iv. ima dovoljno iskustva u krivičnom i/ili međunarodnom pravu;
 - v. v. pristaje da je Međunarodni sud imenuje braniocem po službenoj dužnosti kako bi zastupala bilo kojeg osumnjičenog ili optuženog slabog imovnog stanja;
 - vi. vi. jeste član ili će uskoro postati članom udruženja advokata odbrane na Međunarodnom sudu.
- B. B. Sekretar može izbrisati ime branioca sa popisa:
- i. i. u konsultaciji s vijećem, slijedom odluke vijeća kojom se braniocu dodijeljenom po službenoj dužnosti zbog nedoličnog ponašanja zabranjuje da stupi pred vijeće na osnovu pravila 46(A); ili
 - ii. ii. u konsultaciji s vijećem, kad je branilac proglašen krivim za nepoštovanje Suda na osnovu pravila 77 Pravilnika; ili
 - iii. iii. u konsultaciji s vijećem, kad je branilac proglašen krivim za disciplinski prekršaj na osnovu relevantne odredbe Profesionalnog kodeksa.

Branilac može kod predsjednika Suda uložiti žalbu na odluku sekretara u roku od dvije sedmice od primitka obavijesti o navedenoj odluci.

- C. C. Sekretar mora ukloniti ime branioca sa popisa iz pravila 45 (B) ukoliko taj branilac više ne ispunjava uslove iz člana 14 (A).
- D. D. Sekretar može odbiti zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti ako je protiv dotičnog branioca pokrenut postupak na osnovu pravila 77 Pravilnika, ili disciplinski postupak predviđen u trećem dijelu Profesionalnog kodeksa branioca, a na osnovu člana 45 tog Kodeksa. Branilac može kod predsjednika Suda uložiti žalbu na odluku sekretara u roku od dvije sedmice od primitka obavijesti o navedenoj odluci.

Član 15 **Potvrda o kvalifikaciji**

Kao dokaz da su uslovi navedeni u članu 14(A) ispunjeni, sekretaru se dostavlja potvrda o stručnoj kvalifikovanosti koju je izdalo nadležno strukovno ili drugo ovlašteno tijelo, te druga dokumentacija koju sekretar smatra potrebnom.

V - OPSEG DUŽNOSTI

Član 16 **Osnovna načela**

- A. A. Osumnjičeni odnosno optuženi ima pravo na jednog branioca po službenoj dužnosti i taj se branilac bavi svim fazama postupka, te svim pitanjima u vezi sa vođenjem odbrane osumnjičenog odnosno optuženog, uključujući i slučajeve kada su jednom optužnicom obuhvaćena dva ili više krivičnih djela.

- B. B. Ako je protiv osoba optuženih za ista ili različita krivična djela podignuta zajednička optužnica ili im se zajedno sudi, svaki od optuženih ima pravo tražiti da mu se dodijeli poseban branilac.
- C. C. U interesu pravde i na zahtjev osobe koja je imenovana braniocem po službenoj dužnosti sekretar može, u skladu sa članom 14 ovog Uputstva, dodijeliti drugog branioca kao pomoć glavnom braniocu. Branilac koji je prvi imenovan zove se glavni branilac.
- D. D. Subranilac se može, po ovlaštenju glavnog branioca, koji je odgovoran za odbranu, baviti svim fazama postupka i svim pitanjima u vezi sa zastupanjem optuženog odnosno vođenjem njegove odbrane. Glavni branilac potpisuje sve dokumente koji se podnose Međunarodnom sudu, osim ako pismeno ne ovlasti subranioca da potpisuje u njegovo ime.
- E. E. Branilac ne može biti dodijeljen za odbranu više od jednog osumnjičenog ili optuženog istovremeno, osim ako dodjela branioca dvojici ili više optuženih ne nanosi štetu odbrani nijednog od optuženih, niti predstavlja potencijalni sukob interesa.

Član 17

Dodjela branioca izvan sjedišta Međunarodnog suda

- A. A. Izvan sjedišta Međunarodnog suda i u slučaju hitne potrebe, osumnjičeni koji tokom istrage zatraži dodjelu branioca može navesti ime branioca, ako zna za nekog branioca koji prema odredbama ovog Uputstva može biti dodijeljen po službenoj dužnosti.
- B. B. Ako osumnjičeni ne navede ime branioca, tužilac ili osoba ovlaštena od strane tužioca, odnosno osoba koja postupa po uputstvima tužioca, može se obratiti advokatskoj komori u dotičnoj zemlji i pribaviti ime branioca koji može biti dodijeljen u skladu s odredbama ovog Uputstva.
- C. C. U situacijama opisanim u stavovima (A) i (B), primjenjivaće se, *mutatis mutandis*, postupak za dodjelu branioca naveden u ovom Uputstvu, ali će se u slučaju potrebe ubrzati.

VI - SUSPENZIJA I OPOZIV DODIJELJENE ODBRANE

Član 18

Sposobnost osumnjičenih ili optuženih da sami pokriju troškove odbrane

- A. A. Sekretar može opozvati dodijeljenog branioca ili odobrenje za plaćanje djelimične naknade braniocu i/ili plaćanje troškova odbrane:
 - i. i. ako nakon odluke sekretara osumnjičeni odnosno optuženi stekne sredstva koja bi, da ih je osumnjičeni odnosno optuženi posjedovao u trenutku podnošenja zahtjeva iz člana 7, predstavljala dovoljan razlog da sekretar odbije zahtjev;
 - ii. ii. ako pribavljene informacije pokazuju da osumnjičeni odnosno optuženi ima dovoljno sredstava da plati troškove odbrane.
- B. B. Takva odluka sekretara mora se obrazložiti i dostaviti osumnjičenom odnosno optuženom i dodijeljenom braniocu, a stupa na snagu na dan primitka obavijesti.
- C. C. U slučajevima kada osumnjičeni ili optuženi zatraži preispitivanje takve odluke sekretara, primjenjivaće se *mutatis mutandis* odredbe člana 13.

Član 19

Suspenzija i opoziv branioca

- A. A. U interesu pravde, sekretar može:
- i. opozvati branioca dodijeljenog po službenoj dužnosti, na zahtjev optuženog ili njegovog branioca;
 - ii. opozvati dodijeljenog subranioca na zahtjev glavnog branioca.
- B. B. Sekretar može suspendirati dodijeljenog branioca po službenoj dužnosti na period razumnog i ograničenog trajanja u konsultaciji s vijećem:
- i. ako je protiv tog branioca pokrenut disciplinski postupak propisan u trećem dijelu Profesionalnog kodeksa branilaca; ili
 - ii. ako je protiv tog branioca pokrenut postupak zbog nepoštovanja Suda.

Branilac može u roku od dvije sedmice od primitka obavijesti o odluci tražiti da predsjednik Suda preispita odluku.

- C. C. Sekretar će opozvati branioca dodijeljenog po službenoj dužnosti:
- i. slijedom odluke vijeća kojom se dodijeljenom braniocu zabranjuje da stupi pred vijeće zbog nedoličnog ponašanja na osnovu pravila 46(A);
 - ii. kad branilac više ne zadovoljava uslove propisane članom 14(A); ili
 - iii. kada je branilac proglašen krivim za nepoštovanje suda na osnovu pravila 77 Pravilnika.
- D. D. U gorenavedenim slučajevima, o opozivu ili suspenziji bit će obaviješten optuženi, dotični branilac i njegovo strukovno ili nadležno tijelo.
- E. E. Sekretar će osumnjičenom odnosno optuženom smjesta dodijeliti novog branioca.
- F. F. U slučaju da zahtjev za opoziv podnesen na osnovu stava A bude odbijen, osoba koja je podnijela zahtjev može u roku od dvije sedmice od primitka obavijesti o toj odluci tražiti da predsjednik Suda preispita odluku sekretara.

Član 20

Zamjena branioca

- A. A. U slučaju da sekretar opozove branioca dodijeljenog po službenoj dužnosti ili da dodijeljeni branilac prestane pružati svoje usluge, dodijeljeni branilac ne smije prekinuti zastupanje svog klijenta sve dok Međunarodni sud ne dodijeli drugog branioca, ili dok osumnjičeni odnosno optuženi ne angažuje drugog branioca ili se pismeno ne izjasni o svojoj namjeri da se sam brani.
- B. B. U interesu pravde, opozvani branilac može nastaviti zastupanje osumnjičenog odnosno optuženog tokom perioda koji ne smije biti duži od 30 dana od datuma dodjele drugog branioca. Tokom tog razdoblja, nužne i razumne troškove oba branioca snosiće Međunarodni sud.

Član 21

Isplata *pro rata temporis*

Ako dodijeljeni branilac u trenutku dok radi na predmetu bude iz bilo kojeg razloga zamijenjen drugim dodijeljenim braniocem u istom svojstvu, naknada će svakom od njih biti isplaćena *pro rata temporis* (proporcionalno odrađenom vremenu).

VII - TROŠKOVI PRAVNOG ZASTUPANJA

Član 22

Odgovornost za naknade i troškove

- A. A. U slučaju dodjele branioca po službenoj dužnosti, nužne i razumne troškove vezane za pravno zastupanje osumnjičenog odnosno optuženog snosi Međunarodni sud, u skladu sa budžetskim odredbama, pravilima i propisima, te praksom koju određuju Ujedinjene nacije. Svi troškovi moraju biti prethodno odobreni od strane sekretara Suda. Ukoliko to odobrenje nije pribavljeno, sekretar može odbiti da pokrije troškove. Sekretar utvrđuje maksimalne iznose za svaki tim odbrane na početku svake faze postupka, na osnovu svoje procjene trajanja pojedine faze. U slučaju da je neka faza postupka znatno duža ili kraća od procijenjene, sekretar može shodno tome prilagoditi iznos. U slučaju eventualnog neslaganja u vezi maksimalnog iznosa, odluku donosi sekretar nakon konsultacija s vijećem i, po potrebi, Savjetodavnim tijelom.
- B. B. Troškovi koje snosi Međunarodni sud uključuju sve naknade koje se imaju isplatiti braniocu u skladu sa članom 23. Ovo se odnosi i na troškove pravne asistencije i pomoći istražitelja, troškove koji se odnose na pribavljanje dokaza odbrane, utvrđivanje činjenica, troškove privremenog angažmana konsultanata za konkretna pitanja, vještačenja koja se honoriraju u skladu sa Aneksom I, te smještaj i prevoz svjedoka. Ovo se nadalje odnosi i na putne troškove, putne takse i slične dažbine. Opšti kancelarijski troškovi podmiruju se iz naknade branioca. Oni obuhvataju u svakom slučaju, između ostalog, i troškove telefona, poštanske usluge, hitne poštanske usluge, fotokopiranje, knjige i časopise, iznajmljivanje kancelarijskog prostora, kupovinu kancelarijske opreme i materijala, te sekretarske usluge.
- C. C. Iznose koje dodijeljeni branilac bude potraživao na ime naknade i troškova, u skladu sa stavovima (A) i (B) ovog člana, sekretar će isplatiti po primitku izjave o troškovima sastavljene na obrascu koji je sačinio Sekretarijat, a koja mora biti predočena u roku od 120 dana od posljednjeg dana u mjesecu tokom kojeg je obavljen posao ili stvoren trošak, te odobrena od strane sekretara Suda. Branilac može tražiti mjesečnu isplatu jednakih dijelova maksimalnog iznosa koji utvrđuje sekretar shodno stavu (A) ovog člana. Ta izjava mora u svakom slučaju biti podnesena u elektronskoj verziji.

Član 23

Naknade koje se isplaćuju dodijeljenom braniocu

- A. A. Bez umanjivanja učinka člana 6 (C), naknade koje se isplaćuju dodijeljenom braniocu za svaki pojedini predmet i svaku pojedinu fazu postupka uključuju:
- i. i. fiksni paušal;
 - ii. ii. honorar izračunat na osnovu fiksne satnice koja se u svakoj fazi postupka množi s brojem radnih sati;

- B. B. Primjenjive tarife utvrđuje sekretar Suda, a odobravaju sudije.
- C. C. Bez umanjivanja učinka člana 6 (C), branilac dodijeljen po službenoj dužnosti koji prima naknadu od Međunarodnog suda nema pravo na naknadu za taj rad ni iz kojeg drugog izvora.

Član 24 **Fiksni paušal**

Fiksni paušal predviđen članom 23 (A) (i) iznosi dvije hiljade američkih dolara i obuhvata troškove inicijalnih konsultacija s osumnjičenim ili optuženim, prvo stupanje pred Međunarodni sud i izjašnjavanje o krivici te pripremu za isto, kao i čitanje optužnice, obnavljanje znanja o pravilima i propisima te čitanje literature uopšte.

Član 25 **Honorari**

Fiksni honorar po satu predviđen članom 23 (A) (ii) određuje sekretar na temelju staža i iskustva branioca, a u skladu s Aneksom I. Ovaj honorar pokriva i opšte kancelarijske troškove.

Član 26 **Putni troškovi**

- A. A. Dodijeljenom braniocu koji obično ne prebiva na teritoriji zemlje domaćina, odnosno na teritoriji zemlje u kojoj se vodi određena faza postupka, nadoknadiće se putni troškovi u visini povratne avionske karte u ekonomskom razredu sa fiksnim datumom odlaska i povratka, najkraćom trasom ili unutar granica koje odredi sekretar Suda i uz njegovo prethodno odobrenje, nakon što branilac dodijeljen po službenoj dužnosti predoči izjavu o putnim troškovima na obrascu koji je sačinio Sekretarijat i priloži originalne odreske karte.
- B. B. Braniocu koji prebiva na teritoriji zemlje domaćina, ali ne i u gradu u kojem vrši svoju dužnost, nadoknadiće se putni troškovi u visini karte prvog razreda u javnom prevozu ili na osnovu paušalnog iznosa određenog tarifom Ujedinjenih nacija za povrat troškova putovanja vlastitim automobilom za pojedine grupe zemalja odnosno teritorija, po kilometru pređenog puta u odlasku i povratku najkraćom mogućom trasom, nakon što branilac dodijeljen po službenoj dužnosti podnese izjavu o putnim troškovima na obrascu koji je sačinio Sekretarijat.
- C. C. Branilac mora sve zahtjeve za odobrenje putovanja podnijeti Sekretarijatu najmanje sedmicu dana prije planiranog putovanja, osim ako može dokazati da zbog okolnosti na koje nije mogao uticati nije mogao ispoštovati ovaj zahtjev. Sekretarijat pridržava pravo da penale zbog otkazivanja puta koji su posljedica promjena putnih planova odbije od naknade koju prima branilac u onim slučajevima kada promjene nisu u dovoljnoj mjeri povezane sa njegovim profesionalnim obavezama u svojstvu dodijeljenog branioca.

Član 27 **Dnevnice**

- A. A. Branilac ima pravo na dnevnice koje se obračunavaju na osnovu paušalnog iznosa određenog tarifom Ujedinjenih nacija za dnevnice, koji se množi sa radnim danima. Branilac nema pravo na dnevnice dok se nalazi u svom mjestu boravka.
- B. B. Tarifa za dnevnice obračunava se na osnovu važećih tarifa za dnevnice države u kojoj radi kao branilac po službenoj dužnosti.
- C. C. U skladu sa propisima koji su na snazi u Ujedinjenim nacijama, nakon što branilac od datuma imenovanja provede ukupno više od 60 dana u zemlji u kojoj radi kao branilac po službenoj dužnosti, primijenjena tarifa biće umanjena za 25%.

Član 28

Članovi porodice i prijatelji osumnjičenih, optuženih i branilaca

Članovi porodice ili bliski prijatelji osumnjičenih, optuženih i branilaca nemaju pravo biti angažirani na osnovu ovog Uputstva kao branioci, vještaci, pravni asistenti, istražitelji, pismeni ili usmeni prevodioci, osim ako je takav angažman u interesu pravde.

Član 29

Privremena isplata

U izuzetnim okolnostima i uz odobrenje sekretara, braniocu se mogu privremeno isplatiti dnevnice iz člana 27 ovog Uputstva ili troškovi branioca nakon što branilac podnese privremenu izjavu na obrascima koje je sačinio Sekretarijat, za određeni period ili određene troškove.

Član 30

Odgovornost za isplate

- A. A. Sve iznose koje treba isplatiti braniocu dodijeljenom po službenoj dužnosti u skladu s odredbama ovog Uputstva isplaćuje finansijski službenik Sekretarijata.
- B. B. Izjavu za isplatu naknada i izjavu o putnim i drugim troškovima predviđenim članovima 23, 26 i 27, mora prethodno odobriti sekretar Suda.

Član 31

Rješavanje sporova

U slučaju neslaganja po pitanjima koja se odnose na obračun i isplatu naknade ili povrat troškova, odluku donosi sekretar nakon konsultacija sa predsjednikom Međunarodnog suda i, po potrebi, sa Savjetodavnim tijelom.

VIII - SAVJETODAVNO TIJELO

Član 32

Savjetodavno tijelo

- A. A. Uspostaviće se Savjetodavno tijelo koje će se sastojati od dva člana koje bira predsjednik Međunarodnog suda izvlačenjem sa popisa iz člana 14, a koja su se već pojavila pred Međunarodnim sudom, dva člana koja predlaže

International Bar Association, dva člana koja predlaže Union Internationale des Avocats, i predsjednika Nederlandse Orde van Advokaten ili njegovog predstavnika. Svaki član Savjetodavnog tijela mora imati barem deset godina iskustva kao pravnik.

- B. B. Predsjednik Savjetodavnog tijela biće predsjednik Nederlandse Orde van Advokaten ili njegov predstavnik. Članovi Savjetodavnog tijela smjenjivaće se svake dvije godine na godišnjicu stupanja na snagu ovog Uputstva.
- C. C. Sekretar ili predsjednik Međunarodnog suda mogu se po potrebi konsultirati sa Savjetodavnim tijelom u vezi s pitanjima koja se odnose na dodjelu branioca po službenoj dužnosti.
- D. D. Savjetodavno tijelo može se na vlastitu inicijativu obratiti sekretaru, odnosno sekretaru i predsjedniku Suda, u vezi sa bilo kojim pitanjem koje se odnosi na dodjelu branioca po službenoj dužnosti.

ANEKS I:

Fiksna bruto satnica za braniocce u USD (u ovaj iznos uključeni su opšti kancelarijski troškovi)

Glavni branilac/branilac

20 ili više godina profesionalnog iskustva	110 USD
15-19 godina profesionalnog iskustva	100 USD
10-14 godina profesionalnog iskustva	90 USD
0-9 godina profesionalnog iskustva	80 USD

Subranilac

Fiksni paušal	80 USD
---------------	--------

Fiksna bruto satnica za isplatu pravnih asistenata i istražitelja u eurima (EUR) (u ovaj iznos uključeni su opšti kancelarijski troškovi)

10 ili više godina profesionalnog iskustva	25 EUR
5-9 godina profesionalnog iskustva	20 EUR
0-4 godina profesionalnog iskustva	15 EUR

iskustva